



T.C. Yükseköğretim Kurulu



education area
process



BOLOGNA SÜRECİ ULUSAL TOPLANTISI

- AKTS/DE ve TANINMA “Temel Kavramlar” Çalıştayı-
7 Kasım 2008, Sakarya

Kerim EDİNSEL
Emin KÖKTAŞ



ÇALIŞTAYDAN BEKLENEN ÖĞRENME ÇIKTILARI



Bu çalıştaya etkin olarak katılan katılımcılar:

1. Program çıktıları, ders amaç ve hedefleri, öğrenme çıktıları, öğrenci iş yükü ve ECTS gibi kavramların ne ifade ettiğini bileceklerdir.
2. Bu kavramların ilişkilendirilmesini yapabileceklerdir.
3. Program çıktılarının programa özgü ve genel yetkinliklerle nasıl ifade edildiğini bileceklerdir.
4. Vermekte oldukları bir dersin öğrenme çıktıları ile program çıktılarını ilişkilendirme çerçevesini bileceklerdir.
5. Vermekte oldukları dersin öğrenim etkinliklerini tasarlayıp öğrenci iş yükünü hesaplayabileceklerdir.
6. Vermekte oldukları dersin ECTS kredisini hesaplayabileceklerdir.
7. Bologna Süreci'nde eğitim programı tasarlama ve geliştirme, öğrenme çıktıları ve kalite kültürü süreçlerini ilişkilendirebileceklerdir.



AKTS, ÖĞRENME ÇIKTILARI VE TANINMA İŞLEMLERİ HAKKINDA DUYDUĞUMUZ BAZI ARGÜMANLAR



- ❑ Bizim kredi sistemimiz ve transkriptlerimiz zaten var. Gerek yok.
- ❑ Bu kadar işin ve zorlukların içinde ekstra bir yük. Gerek yok.
- ❑ İyi öğrenci zaten iş bulur. Gerek yok.
- ❑ Yabancı dil becerileri olan öğrenci istediği yabancı ülkeye gider. Gerek yok.
- ❑ Öğrencileri yetiştiriyoruz, Avrupa'ya alıştırıyoruz, sonra çekip gidiyorlar. Gerek yok.
- ❑ Bir kere yapıлып kalacak. Bu kadar zahmete değmez.





AKTS (ECTS) NEDİR?



- ❑ Bir kredi biriktirme ve kredi aktarım sistemidir.
- ❑ Öğrencinin bir eğitim programındaki her ders veya modül için tek tek ne kadar emek (zaman) harcadığını veya bir öğretim programı için toplam ne kadar emek (zaman) harcadığını bu emek/zamana denk düşen kredilerle gösteren bir değerlendirme sistemidir.
- ❑ Öğrencinin harcadığı zamana/emeğe **öğrencinin iş yükü** denir. Bu yük ortalama bir öğrenci göz önüne alınarak **öğretim elemanı tarafından hesaplanır**. Hesaplamaya öğrenci görüşlerinin de katılması, uygulamanın **kalite güvencesini** ve kabul edilebilirliğini artırır.



AKTS (ECTS) NEDİR?



- AKTS sistemini kullanan yükseköğretim kurumları ortak bir dil kullanıyor demektir. Dolayısıyla bu kurumların herhangi bir programındaki öğrencilerin iş yükleri karşılaştırılabilir demektir.
- İş yükleri karşılığında öğrencinin bilgi, beceri ve yetkinlikler şeklinde ifade edilen öğrenme kazanımları da belli ise bir öğrenci başka bir ülkedeki öğrenci ile daha karşılaştırılabilir bir duruma gelir. Program, ders veya modüllerde elde edilen ve ölçülen öğrenme kazanımlarına **öğrenme çıktıları** denir.



AKTS (ECTS) NEDİR?



- Bir öğretim programı çerçevesinde öğrencinin aldığı dersler, notlar ve AKTS kredileri; program içeriğine ve yükseköğretim sistemine ilişkin diğer bilgilerle birlikte mezun olduğunda öğrenciye verilen İngilizce **Diploma Eki** içinde ifade edilir. Böylece mezun, kendisini AKTS sistemi ile değerlendirilmiş diğer mezunlarla karşılaştıran bir **tanınırlık belgesi** elde etmiş olur.



AKTS (ECTS) NEDİR?



- İş yükü ve öğrenme çıktıları açısından karşılaştırılabilir öğrencilerin hareketliliği artar. Örneğin bu öğrenciler Erasmus değişim programına katılabilirler.
- Mezunların ulusal ve küresel iş pazarlarında tanınırlığı ve hareketliliği artar. Bu onların iş bulmasını kolaylaştırır, **istihdam edilebilirliğine** katkı sağlar.



ÖZET:

TOPLAM OLARAK NE YAPIYORUZ ?



- Öğretim süreci boyunca öğrencinin harcadığı zamanı/emeği (**iş yükünü**) standartlaştırma (4 yıl öğretim = 240 **AKTS**) ve yaygın bir dilde belgeleme (**Diploma Eki, Akademik Tanınma**)
- Öğrencinin bir öğretim programında kazanması gereken **yeterlilikleri** (**program öğrenme çıktıları** olarak bilgi, beceri ve yetkinlikleri) paydaşlara danışarak tasarlama, öğrencilere duyurarak görünür kılma ve belgelendirme (**Ders Tanımlama Formları**, Diploma Eki).
- Bir öğretim programından beklenen toplam öğrenme çıktılarını, o programın derslerine **ders öğrenme çıktıları** olarak dağıtma.



ÖZET:

TOPLAM OLARAK NE YAPIYORUZ ?



- Öğretim programındaki dersleri AKTS'ye göre tasarlarken veya yenilerken öğretme biçimlerini ve öğrenme yöntemlerini çeşitlendirerek ve öğrencinin harcadığı tüm zamanı hesaplayarak öğrenci iş yükünü yeniden tanımlıyoruz.
(**Örnek:** 303'lük 15 haftax3 saat=45 saatlik bir ders
(125-150 saat : 25-30 = 5 AKTS olabiliyor))
- Dersleri, öngörülen öğrenme çıktıları ile öğrencilerin değerlendirmesine açarak **sürekli iyileştirme** (Öğrenci anketleri).



YAŞAM BOYU ÖĞRENME (Anahtar Yeterlilikler)

ÖĞRETİM KURUMLARINDA ÖĞRENME

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi → Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi
(Ulusal / Sektörel)

- Eğitim-Öğretim Kademeleri
- Diploma
- Profil

- Yükseköğretimde Seviye Tanımlayıcıları (Dublin Tanımlayıcıları)
- Öğrenme Çıktıları

- Öğrenci İş Yükü
- Krediler (AKTS)

Amaçlar: Şeffaflık, Tanınma, Hareketlilik

KALİTE GÜVENCESİ



Avrupa Yükseköğretim Alanı için
Yeterlilikler Çerçevesi

Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi

Sektörel Yeterlilikler

**Öğrenme Çıktıları:
Program Çıktıları – Ders Çıktıları**

Ders Tanımlama ve AKTS Kredilendirmesi

Öğrencinin Kazandığı Bilgi, Beceri ve Yetkinlikler



PROGRAM ÇIKTILARININ BELİRLENMESİ (PROGRAMME OUTCOMES)



- Örnek Program: A Üniversitesi B Mühendisliği Bölümü
- Amaç: Bu programdan mezun olan öğrencilerin
 1. Ulusal ve sektörel yeterlilikler doğrultusunda,
 2. Kurum misyonuna ve akreditasyon ölçütlerine uygun,
 3. Sürekli iyileştirme için ölçülüp değerlendirilebilen

hangi yeterliliklere (bilgi, beceri ve yetkinliklere) sahip olması bekleniyor?



Nasıl bir mezun





PROGRAM ÇIKTILARININ BELİRLENMESİ (PROGRAMME OUTCOMES)



Nasıl bir program



- Program eğitim amaçlarının belirlenmesi
 - Dış paydaş görüşleri
(Mezunlar, işverenler, meslek odası temsilcileri, danışma kurulu)
 - İç paydaş görüşleri
(Öğretim üye ve elemanları, bölüm personeli, öğrenciler)
 - Bölüm vizyonu ve misyonu
(Üniversite vizyonu ve misyonu dikkate alınarak)



PROGRAM ÇIKTILARININ BELİRLENMESİ (PROGRAMME OUTCOMES)



Hangi Çıktılar



□ Program Girdileri

- Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi
- Sektörel Yeterlilikler
- Eğitim Amaçları

□ Program Çıktıları

- Programa özgün çıktılar
- Genel (jenerik) çıktılar (Tuning Projesi: 30 genel yetkinlik)

Çıktı (Outcome): **Bilgi** (Knowledge), **Beceri** (Skill) ve **Yetkinlik** (Competence) seti



PROGRAM ÇIKTILARININ BELİRLENMESİ (PROGRAMME OUTCOMES)



Örnek: A Üniversitesi B Bölümü Program Çıktıları

(PÇ1) Matematik, fen ve mühendislik bilgilerini B mühendisliği problemlerine uygulama becerisi

(PÇ2) B mühendisliği ve ilgili alanlarda mühendislik problemlerini tanımlama, modelleme ve çözme becerisi

(PÇ3) Tanımlanmış bir hedef doğrultusunda bir süreci çözümlenme ve tasarlama becerisi



PROGRAM ÇIKTILARININ BELİRLENMESİ (PROGRAMME OUTCOMES)



(PÇ4) Küresel ve toplumsal çerçevede özellikle sağlık, güvenlik ve çevre konularına etkilerinin göz önünde tutularak mühendislik çözümlerinin yapılması becerisi

(PÇ5) Verilerin çözümlenmesi, deney yapma ve tasarlama, sonuçları yorumlama becerisi

(PÇ6) Mühendislik uygulamaları için gerekli çağdaş teknikleri ve hesaplama araçlarını kullanabilme becerisi



PROGRAM ÇIKTILARININ BELİRLENMESİ (PROGRAMME OUTCOMES)



(PÇ7) Disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapabilme becerisi

(PÇ8) Bağımsız davranma, inisiyatif kullanma ve yaratıcılık becerisi

(PÇ9) Yaşam boyu öğrenme davranışını kazanma

(PÇ10) Sözlü ve yazılı iletişim becerileri



PROGRAM ÇIKTILARININ BELİRLENMESİ (PROGRAMME OUTCOMES)



(PÇ11) Mesleki ve etik sorumluluk anlayışı

(PÇ12) Ulusal ve uluslararası çağdaş sorunlar hakkında bilgi sahibi olması

(PÇ13) Kalite konularında bilgi sahibi olması



ÖĞRETİM PROGRAMININ HAZIRLANMASI / GÖZDEN GEÇİRİLMESİ



- Program çıktılarını sağlayacak eğitim planının hazırlanması
- Derslerin 4 yıla (8 yarıyla) yerleştirilmesi
 - 1 Yarıyıl = 30 AKTS
 - 1 Yıl = 60 AKTS
 - 4 Yıl = 240 AKTS



ÖĞRETİM PROGRAMININ (EĞİTİM PLANI)

HAZIRLANMASI

Örnek: B Mühendisliği Bölümü Ders Programı



3. Yıl / 1. Yarıyıl

AKTS

Transfer Processes II ?

Transfer Processes III

**Chemical Engineering
Thermodynamics**

Instrumental Analysis

Operational Research

Economics

Practical Training

Toplam

30



PROGRAMDAKİ HERHANGİ BİR DERS



Ders Amaç ve Hedefleri

Öğrenme Sürecinde öğrencinin **öğrenme çıktılarına** dayalı öğreneceklerini ölçülebilir biçimde ifade eden **öğretenin** geniş ve genel beyanıdır.

- **Amaç** : Genellikle öğretmenin bakış açısından dersin genel içeriğini ve yönünü belirtmek üzere yazılır.
- **Hedef** : Öğretme niyetinin özel bir ifadesidir ve öğretmenin bir derste veya öğrenme bloğunda işleyeceği alanlardan bir tanesini gösterir.



PROGRAMDAKİ HERHANGİ BİR DERSİN TASARLANMASI / TANIMLANMASI



Örneğin, **bir dersin amacı**

“Öğrencilere kapsamlı bir akışkanlar mekaniği bilgisini geniş bir bakış açısı ile kazandırmak” ve **aynı dersin hedeflerinden birisi;**

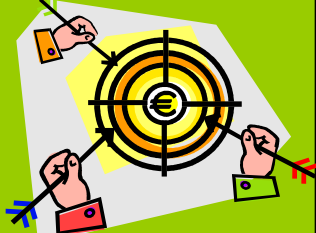
“Öğrencilere bir süreç vererek borulama sistemi tasarımı yapma becerisi kazandırmak”
olabilir.

Dolayısıyla bir dersin amacı öğretme niyetinin genel bir ifadesi iken; hedefi dersin öğretme etkinliklerinin ne başarmayı umduğudur.

PROGRAM VE DERS ÇIKTILARI

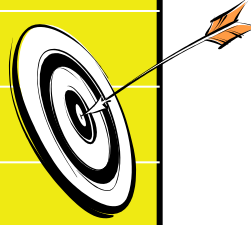
YÜKSEKÖĞRETİM YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ

Program Hedefleri
(Program Objectives)



TANIMLAMA

Ders 1 Hedefi
Ders 2 Hedefi
Ders 3 Hedefi
Ders 4 Hedefi
Ders 5 Hedefi



UYGULAMA

DEĞERLENDİRME

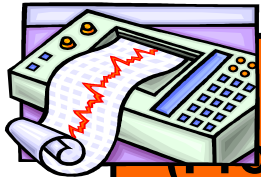
SÜREKLİ İYİLEŞTİRME



VERİ TOPL. ANALİZ

Program Çıktıları
(Program Outcomes,
Learning Outcomes)
(derslere özel çıktılar,
genel çıktılar)

Ders 1 Öğr. Çıktısı
Ders 2 Öğr. Çıktısı
Ders 3 Öğr. Çıktısı
Ders 4 Öğr. Çıktısı
Ders 5 Öğr. Çıktısı





AKTS (AVRUPA KREDİ TRANSFER SİSTEMİ) ECTS (EUROPEAN CREDIT TRANSFER AND ACCUMULATION SYSTEM)



Başlangıçta öğrencilerin çeşitli yükseköğretim kurumlarından almış oldukları eğitimlerin, Avrupa'daki diğer yüksek öğretim kurumları tarafından da tanınması ile ilgili sorunlara çözüm getirmek üzere **kredi aktarım sistemi** olarak geliştirilmiştir.



AKTS (AVRUPA KREDİ TRANSFER SİSTEMİ) ECTS (EUROPEAN CREDIT TRANSFER AND ACCUMULATION SYSTEM)



➤ Öğrenci İş Yükü (Student Work Load)

Bir dersin başarı ile tamamlanması için gerekli olan; derse katılım, uygulamalara katılım, seminer, proje hazırlama, sınav, tüm bireysel çalışmalar ve staj gibi tüm öğrenme etkinlikleri için gerekli zamanı kapsar.

➤ AKTS Kredisi

Derste hedeflenen öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için öğrenenin harcadığı zamanı (iş yükünü) temel alarak belirlenen kredidir.

➤ Kısıtlayıcılar

- Akademik Takvim Uzunluğu
- 30 AKTS/yarıyıl
- 60 AKTS/yıl

} Optimizasyon



İŞ YÜKÜ TAHMİNİ



Anket: Öğretim Üyeleri

1. Dersinizde hangi program çıktılarını kazandırmayı düşünüyorsunuz?
2. Dersinizin öğrenme çıktıları nelerdir?
3. Dersinizde hangi öğrenme etkinlikleri (öğrenme biçimleri) mevcuttur?
4. Öğrenme çıktılarını nasıl ölçüp değerlendiriyorsunuz?
5. Bu öğrenme çıktılarını kazandırabilmek için tahmin edilen çalışma süresi nedir?



ÖRNEK DERS



Öğrenme Çıktıları: (Parantez içindeki sayılar program çıktılarını göstermektedir)

1. Makro ölçekteki akışkanlar mekaniği ile moleküler dinamik arasında bir ilişki kurarak makro ölçekteki olayların temelini kavramayı başaracaklardır (PÇ:1,2,5,6)
2. Tasarım projelerinde gerekli olan fiziksel özelliklere ait verileri formüle edebileceklerdir (PÇ:1-3)
3. Teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan polimerler, biyolojik akışkanlar ve emülsiyonlar gibi yeni akışkanların reolojik özelliklerini öğreneceklerdir (PÇ:1,2,5,6)
4. Genel denklik kavramında başlayarak süreçler için model denklikleri türetmeyi başaracaklardır (PÇ:1-3,5)



ÖRNEK DERS



Öğrenme Çıktıları: (Parantez içindeki sayılar program çıktılarını göstermektedir)

5. Mikro ve makro ölçekte akışkan akımını öğreneceklerdir (PÇ:1,2)
6. Analitik veya nümerik teknikler kullanarak akım problemlerini çözebileceklerdir (PÇ:1-3,5,6)
7. Verilen bir sistem için uygun pompayı ve diğer akışkan nakli için gerekli olan cihazları seçebileceklerdir (PÇ:2,4)
8. Verilen bir süreç için akım sistemini tasarlayabileceklerdir (PÇ:5,6,7,8,10)



ÖRNEK DERS



Amaç ve Hedefler (Parantez içindeki sayılar dersin öğrenme çıktılarını göstermektedir)

1. Öğrencilere kapsamlı bir akışkan bilgisini geniş bir bakış açısı ile kazandırmak (ÖÇ:1,3)
2. Akışkanlar mekaniği konuları ile ilgili son teknolojik gelişmeleri öğrenmelerini sağlamak (ÖÇ:3)
3. Öğrencilere denklik kavramını ve özel bir problemin çözümünde denklik kavramlarından hangisini ve/veya hangilerini (mekanik, momentum, kuvvet, kütle) seçmesi gerektiğine karar verebilme kriterlerini kazandırmak (ÖÇ:1,4,5)



ÖRNEK DERS



Amaç ve Hedefler (Parantez içindeki sayılar dersin öğrenme çıktılarını göstermektedir)

4. Borularda, boru ağlarında ve serbest akımda akım parametrelerinin (sürtünme kayıpları, enerji gereksinimi, akış hızı) bulunabilmesi için gerekli hesaplama tekniklerini öğrenmelerini sağlamak (ÖÇ:6).
5. Öğrencilere bir süreç vererek borulama sistemi tasarımı yapma yeteneği kazandırmak (ÖÇ:2-8)



ÖRNEK DERS



Öğrenme Etkinlikleri:

Ders anlatma, sınıfta problem çözdürme ve derste aktif katılımı ödüllendirme, haftalık ödev problemler vererek öğrencilerin yalnız başlarına veya grup halinde bu problemleri çözmeleri, akım sistemlerinin tasarımı ile ilgili rapor halinde sunulan bir adet dönem projesi, açık kitap ara sınav (1) ve yarıyıl sonu sınavı

Ölçme ve Değerlendirme: (Parantez içindeki sayılar ders öğrenim çıktılarını işaret etmektedir)

1. Açık kitap yazılı sınavlar (bir ara sınav ve yarı yıl sonu sınavı) (ÖÇ:1-7)
2. Bir dönem projesi(ÖÇ:1-8)
3. 4 quiz (ÖÇ:1-8)

Tahmin Edilen Çalışma Süresi:

203 saat / yarıyıl

Öğrenme Çıktıları	Öğrenme Etkinliği	Tahmin Edilen Süre (saat)	Değerlendirme
1-6	Teorik ders	4x14=56	Derse Katılım
1-6	Rehberli problem çözme Bireysel çalışma	1x14=14 2x14=28	Aktif Katılım
1-6	Haftalık ödev problemlerinin çözülmesi	2x14=28	Dersin asistanları ile tartışma, yazılı rapor teslimi
7, 8	Dönem Projesi	15	Dersin asistanları ile tartışma, yazılı rapor teslimi
1-6	Ara Sınav	Sınav için 3 Bireysel çalışma 18	Açık kitap, yazılı sınav
1-6	Yarıyıl Sonu Sınavı	Sınav için 3 Bireysel çalışma 26	Açık kitap, yazılı sınav
1-6	Quiz (4 adet)	Sınav için 4 Bireysel çalışma 8	Kapalı kitap, yazılı sınav
		Toplam: 203	

Akademik Yıl: 34-40 hafta

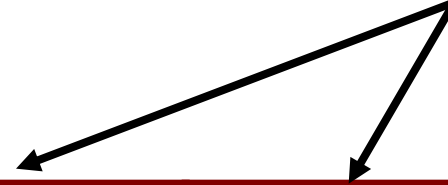
Haftalık Saat: 40-42 saat

Yıllık Çalışma Saati:1360-1680 saat/yıl

Ortalama Yıllık Çalışma Saati:(1360+1680)/2= 1520 saat/yıl

1 AKTS kredisi başına düşen iş yükü: 1520 saat / 60 AKTS = 25-26 saat

Örnek: 2. Yıl / 2.Yarıyıl



Ders	Saat/hafta	Tahmin Edilen İş Yükü (saat/yarıyıl)	AKTS Kredisi
A	2	105	4
B	4	160	6
C	4	155	6
D	3	120	5
E	5	203	7
F	2	55	2
Toplam	20	798	30



PROGRAM ÇIKTILARI ve DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI



DERS ADI	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13
1.Yıl / 1.Yarıyıl													
Mathematics I	x	x			x	x	x	x					
Physics I	x	x	x	x	x								
Chemistry I	x		x	x				x		x		x	
Basic Skills in Computer		x	x		x	x		x	x	x			
Chemical Engineering Orientation			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Technical English			x		x	x	x	x	x	x	x		
Introduction to Chemical Engineering				x				x		x	x	x	x
1.Yıl / 2.Yarıyıl													
Mathematics II	x	x	x		x	x	x	x					
Physics II	x	x	x	x	x								
Chemistry II	x			x				x		x		x	
Statics	x	x	x			x							
Technical Drawing			x			x	x		x				
Computer Programming	x	x	x			x			x				
Technical English			x		x	x	x	x	x	x	x		
2.Yıl / 1.Yarıyıl													
Mathematics III	x	x	x			x							
Materials Science	x	x	x	x	x		x		x	x	x	x	
Dynamics	x	x	x										
Physical Chemistry I	x	x			x	x	x						
Industrial Stoichiometry	x	x	x		x	x							
Organic Chemistry	x	x	x		x			x					
2.Yıl / 2.Yarıyıl													
Mathematics IV	x	x	x		x	x	x	x		x			
Strength of Materials	x	x	x			x							
Thermodynamics	x	x	x	x		x							
Physical Chemistry II	x	x				x	x						
Transfer Processes I	x	x	x	x	x	x	x	x		x			
Chemistry Laboratory	x				x			x		x	x		

PROGRAM ÇIKTILARI ve DERS ÖĞRENME ÇIKTILARI



DERS ADI	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13
3.Yıl /1.Yarıyıl													
Transfer Processes II	x	x	x			x		x					
Transfer Processes III	x	x	x		x			x		x			
Chemical Engineering Thermodynamics	x	x	x		x	x		x					
Instrumental Analysis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x
Operational Research	x	x	x		x	x	x	x					
Economics			x	x			x		x		x	x	
3.Yıl /2.Yarıyıl													
Transfer Processes IV	x	x	x		x	x		x		x			
Chemical Engineering Economics	x	x	x			x		x	x		x	x	
Process Safety and Hazard Prevention		x		x				x	x		x	x	
Reaction Engineering	x	x	x	x	x	x			x		x	x	x
Chemical Engineering Laboratory I	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x		
Electrical Machinery	x	x	x	x			x	x			x		
4.Yıl /1.Yarıyıl													
Diploma Project	x	x	x		x			x	x	x			
Chemical Engineering Design	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Chemical Engineering Laboratory II	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x		
Inorganic Technology	x			x				x			x	x	x
Modelling and Simulation	x	x	x		x	x		x					
4.Yıl /2.Yarıyıl													
Diploma Project	x	x	x		x			x	x	x			
Chemical Engineering Design	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Process Control	x	x	x		x	x	x	x					
Organic Technology	x	x		x				x					



SÜRDÜRÜLEBİLİR GELİŞME VE KALİTE KÜLTÜRÜ



- Öğrenci Anketleri

- İşveren Anketleri

- Mezun Anketleri

Öğrenme
Çıktıları
İş Yükü



AKTS
DS
Europass



- Tanınma
- Hareketlilik
- İstihdam Edilebilirlik



AKTS Aynı Zamanda Bir Kredi Biriktirme Sistemi Olabilir mi?



Yaşam Boyu Öğrenme:

- Kişilerin yaşamları boyunca değişik yer ve zamanlarda aldıkları eğitimlerin de kredilendirilmesi
- Kredi birikiminin, kişilerin istihdamında ya da sonraki eğitim aşamalarına devamında da bir ölçüt olarak kullanılması



AKADEMİK TANINMA



ULUSAL YETERLİLİKLER ÇERÇEVESİ
(Kademeler için genel seviye tanımlayıcıları
2009 Mayıs ayı sonunda tamamlanacak)

Sektörel Yeterlilikler

Sektörel Yeterlilikler

Sektörel Yeterlilikler

Sektörel Yeterlilik: Lisans derecesi ile bir programdan mezun olan öğrencinin sahip olması gereken yeterlilikler.

Sektörel yeterlilik çalışmaları 2009 yılı sonunda tamamlanacak.



LİZBON TANINMA SÖZLEŞMESİ



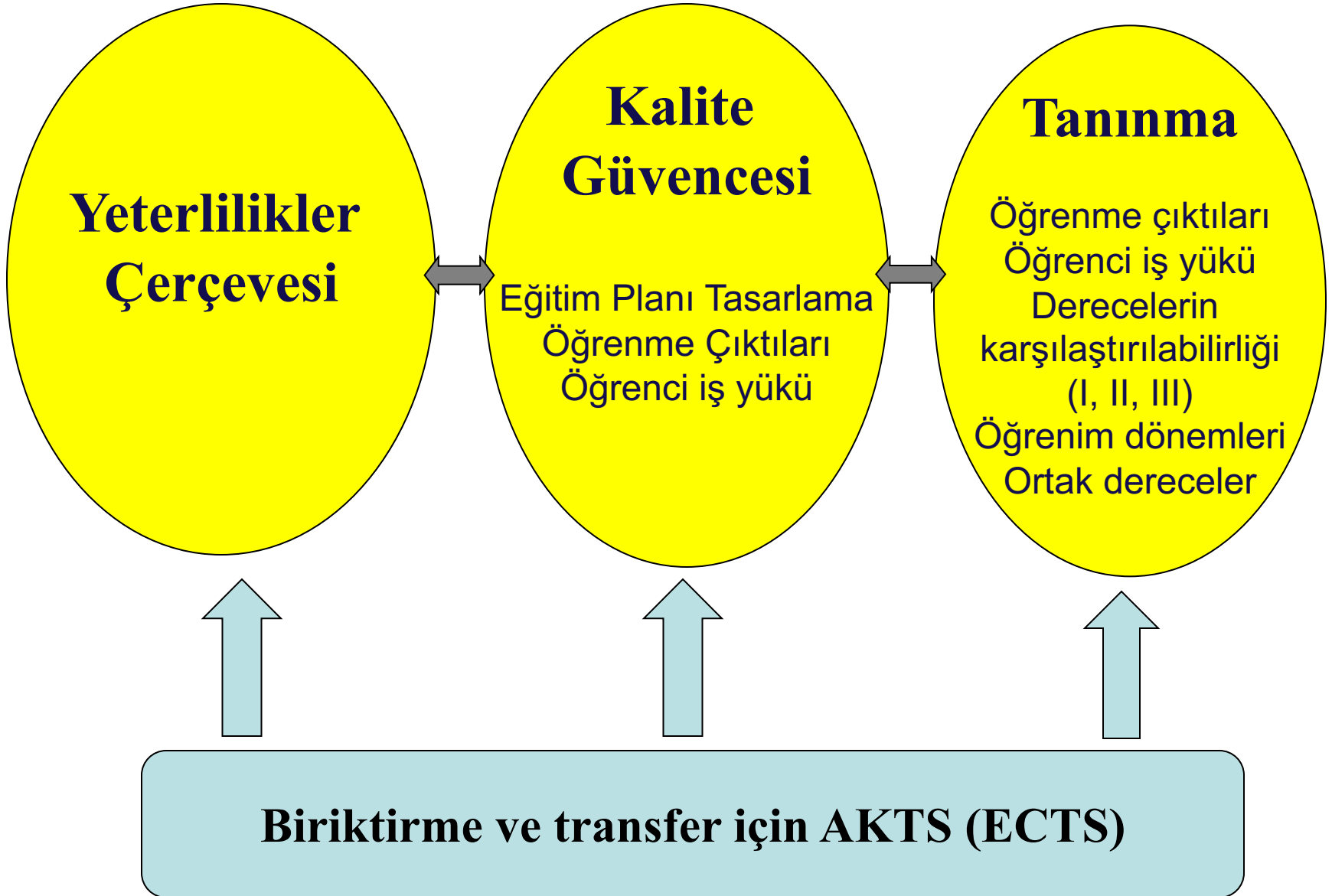
1997 yılında hazırlanan bu sözleşmeye **imza atan ülke sayısı 47**'dir

Türkiye'de 1 Mart 2007 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Sözleşmede yer alan tanınırlık konularından bazıları:

- Yükseköğretime geçiş yapmayı sağlayan niteliklerin tanınması
- Bir başka ülkede eğitimde geçirilen sürenin tanınması
- Yabancı bir ülkenin yüksek öğretim niteliklerinin tanınması
- İki veya daha fazla ülkede yürütülen ortak derecelerin tanınması

Özet olarak Bologna Süreci





TEŞEKKÜR EDERİZ

<http://bologna.yok.gov.tr>